Bachelor of Arts (B.A.) Part—I First Semester Examination

MARATHI

Compulsory Paper—1

(Other Language)

835

वेळ : तीन तास] [एकूण गुण : 80

सूचना :— (1) **पाचही** प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

(2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. भारतीय शेती सुधारणांसंबंधी महात्मा फुले यांचे विचार स्पष्ट करा. 16

किंवा

संस्कृती म्हणजे काय ? यासंदर्भात साने गुरुजी यांनी कोणते विचार व्यक्त केले आहेत ?

2. संत ज्ञानेश्वरांच्या अभंगांचा आशय सोदाहरण स्पष्ट करा. 16

किंवा

केशवसुतांच्या 'स्फूर्ति' या कवितेचे रसग्रहण करा.

3. पुढीलपैकी कोणत्याही **एकाच** गटातील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी शंभर शब्दात लिहा :— 16

गट 'अ'

(क) ब्राह्मणाने चक्रधरांच्या शिष्याची चेष्टा मस्करी का केली ? त्याचे कोणते परिणाम झाले ?

(ख) 'सासूखास' या पाठातील लक्ष्मीबाई टिळकांचे व्यक्तिचित्र रेखाटा.

(ग) 'घन:शाम सुंदरा' या कवितेत पहाटेचे वर्णन कसे केले आहे ?

(घ) कवी केशवसुतांना कशासाठी स्फूति हवी आहे ?

किंवा

गट 'ब'

(च) युद्धामुळे राज्यावर कोणता प्रसंग आला ?

(छ) पाण्याच्या सोयीसंबंधी फुल्यांनी कोणते विचार मांडले आहेत.

(ज) हंसाचे स्वभावचित्र रेखाटा.

(झ) 'खेड्यातील रात्र' या कवितेचा आशय लिहा.

4. पुढीलपैकी कोणत्याही **एकाच** गटातील प्रश्नांची उत्तरे लिहा :— 16

गट 'क'

(त) 'भाषांतर' या भाषिक कौशल्याला अनन्यसाधारण महत्त्व का प्राप्त झाले आहे ? ते सांगा.

(थ) पत्रलेखनाचे दैनंदिन जीवनात कोणते महत्त्व आहे ?

(द) चेतक व अडथळे यांची सापेक्षता स्पष्ट करा.

(ध) भाषिक संवाद व्यवहार म्हणते काय ?

किंवा

गट 'ड'

(प) प्रसार माध्यमांसाठी लेखन करताना कोणती काळजी घ्यावी ? 16

(फ) नियतकालिकात लेखन करणे हे एक विशेष लक्षणीय क्षेत्र होय. स्पष्ट करा.

(ब) 'तडजोड' यावर टिपण लिहा.

(भ) हेतुभूलकता म्हणजे काय ?

5. **सर्व** प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा :— 16

(1) परगावी राहणारा ब्राह्मण स्वामींच्या गावातील ब्राह्मणाला रोज कोणता प्रश्न विचारीत असे ?

(2) तेल, शिकेकाईच्या नेहमीच्या वादात लक्ष्मीबाईंचे सासरे त्यांना कोणती गोष्ट सांगत असत ?

(3) रघुनाथ पंडीतांनी नल राजासाठी कोणकोणत्या विशेषणांचा वापर केला ?

(4) 'पारियाचा रवा घेता भूमीवरी। यत्न परोपरी साधन तैसें।।' या ओळीतून ज्ञानेश्वरांना काय सूचित करावयाचे आहे ?

(5) कार्यालयीन भाषेची वैशिष्ट्ये सांगा.

(6) सारांश लेखन करताना कोणती काळजी घ्यावी ?

(7) भाषिक संवाद व्यवहाराची मूलतत्त्वे कोणती आहेत ?

(8) 'व्यापक संदर्भ' या मूलतत्त्वाचा परिचय करून द्या.

835